

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۴/۷/۸

شماره چاپ ۱۵۵۹

شماره ثبت ۶۰۶

یک شوری

لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و یازده منطقه ویژه اقتصادی

کمیسیونهای ارجاعی

اقتصادی

اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی - شوراها و امور
داخلی کشور - صنایع و معادن

فرعی:

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۵۲۰۵۲/۷۰۲۵۹

تاریخ: ۱۳۹۴/۶/۲

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و یازده منطقه ویژه اقتصادی
که به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی
در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۵/۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده است، برای طی
تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

یکی از ابزارهای لازم برای توسعه صادرات و ایجاد اشتغال در کشور، کاهش موانع قانونی است که این امر از طریق تأسیس مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی میسر است، لذا به منظور رفع موانع رشد و توسعه و ایجاد رونق اقتصادی در برخی مناطق کشور، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

ایجاد یک منطقه آزاد تجاری-صنعتی و یازده منطقه ویژه اقتصادی

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در استان گلستان منطقه آزاد تجاری-صنعتی اینچه‌برون و در استان‌های فارس (فسا)، یزد (ابركوه و میبد)، زنجان (زنجان)، کهگیلویه و بویراحمد (گچساران)، آذربایجان غربی (سرو-ارومیه)، خراسان رضوی (خواف و قوچان)، لرستان (خرم آباد)، قزوین (تاکستان) و اصفهان (شاهین شهر) مناطق ویژه اقتصادی در محدوده‌هایی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، ایجاد نماید. منطقه آزاد یادشده بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران-مصوب ۱۳۷۲- با اصلاحات بعدی آن و مناطق ویژه یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران-مصوب ۱۳۸۴- اداره خواهند شد.

رئیس جمهور

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به لایحه ایجاد یک

منطقه آزاد تجاری- صنعتی و یازده منطقه ویژه اقتصادی تقدیم می‌گردد.

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح/لایحه تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است.

رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح/لایحه به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد.

اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح/لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد.

موارد مغایرت و دلیل آن به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح / لایحه تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

به شرح زیر می‌باشد:

ماده ۱۳۱-

۱- موضوع و عنوان مشخص دارد

ندارد

۲- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد

ندارد

۳- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد

ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون

(موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با انقضاء شش ماه

با تغییر اساسی

بدون تغییر اساسی

پیش از انقضاء شش ماه

تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس

تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.

نمی باشد.

ماده ۱۳۶ - امضای مقامات مسؤل را دارد.

ندارد.

ماده ۱۴۲ - طرح / لایحه تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی باشد.

بیش از یک موضوع مواد متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.

می شود دارد.

تعداد ..... برگ اظهار نظریه عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین

و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح/لایحه تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح/لایحه تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.

لازم نیست.

تعداد سیزده برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف- دلایل و ضرورت قانونگذاری

پیشنهاد می‌گردد ماده واحده لایحه به دو بند تفکیک گردد:

۱- بخش مناطق آزاد تجاری- صنعتی

۲- بخش مناطق ویژه اقتصادی

ب- سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی لایحه ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و یازده منطقه ویژه اقتصادی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض	مرتبط
۱	قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران- با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۷۲/۶/۷	کل مواد		
	قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۴/۰۹/۰۵	کل مواد		
۲	قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری- صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی	۱۳۸۲/۶/۲	ماده واحده		
۳	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری- صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی	۱۳۸۹/۷/۴	کل مواد		
۴	قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش	۱۳۸۹/۰۹/۲۸	ماده واحده		
۵	قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی	۱۳۸۹/۰۹/۲۸	ماده واحده		
۶	قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان	۱۳۸۹/۰۹/۲۸	ماده واحده		

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۰۶/۰۷/۱۳۷۲
با اصلاحات و الحاقات بعدی

قسمت اول - اهداف:

ماده ۱ - به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کالا، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی، به دولت اجازه داده می شود مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی بر اساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید.

الف - منطقه آزاد جزیره کیش طبق نقشه پیوست.

ب - منطقه آزاد قشم حداکثر به وسعت سیصد کیلومتر مربع به هم پیوسته در ضلع شمال شرق جزیره در محدوده ای که هیأت وزیران تعیین خواهد نمود.

ج - منطقه آزاد چاه بهار (طبق نقشه پیوست).

تبصره ۱ - مناطق آزاد از تسهیلات و امتیازات موضوع این قانون برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲ - محدوده آبی مجاور مناطق آزاد که قلمرو آن به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، منحصرأ در خصوص فعالیت های مربوط به سوخت رسانی کشتیها از امتیازات این قانون برخوردار خواهد بود.^۱

تبصره ۳ - ایجاد مناطق جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.^۲

ماده ۲ - درآمد سازمانهای مناطق آزاد صرفأ بایستی در چارچوب بودجه سالیانه که به تصویب هیأت وزیران می رسد هزینه گردد. کمک های سازمان جهت عمران و آبادانی سایر نواحی (با اولویت نواحی همجوار) صرفأ با تصویب هیأت دولت امکان پذیر بوده و هر گونه کمک دیگری تصرف غیر قانونی در اموال عمومی محسوب خواهد شد.

قسمت دوم - تعاریف -

ماده ۳ - در این قانون واژه های زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می رود.

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

منطقه: منطقه آزاد تجاری - صنعتی

سازمان: سازمان هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی

مجلس: مجلس شورای اسلامی

قسمت سوم: وظایف:

^۱(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^۲(اصلاحی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

ماده ۴ - هیأت وزیران مسئولیت :

الف - تصویب آیین نامه ها و هماهنگ نمودن کلیه فعالیت‌های هر منطقه .

ب - تصویب اساسنامه سازمان و شرکت‌های تابعه .

ج - تصویب برنامه‌های عمرانی، فرهنگی، بودجه سالانه و عملکرد صورتهای مالی سازمانهای مناطق

د - تصویب مقررات امنیتی و انتظامی مناطق با تأیید فرماندهی کل قوا .

ه - اعمال نظارت عالی بر فعالیت‌های مناطق .

را به عهده خواهد داشت .

ماده ۵ - هر منطقه توسط سازمانی که به صورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می‌گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می‌شود . این شرکتها و شرکت‌های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصرأ بر اساس این قانون و اساسنامه های مربوط اداره خواهد شد و در موارد پیش بینی نشده در این قانون و اساسنامه ، تابع قانون تجارت خواهند بود .^۲

ماده ۶ - سازمان توسط هیأت مدیره متشکل از سه یا پنج نفر اداره خواهد شد . اعضاء هیأت مدیره توسط هیأت وزیران انتخاب خواهند شد . مدیر عامل سازمان که ریاست هیأت مدیره را به عهده خواهد داشت ، به موجب حکم ریاست جمهوری و از میان اعضاء هیأت مدیره منصوب و بالاترین مقام اجرایی در زمینه های اقتصادی و زیربنایی منطقه می باشد . انتخاب مدیر عامل و اعضاء هیأت مدیره برای مدت سه سال بوده و انتخاب مجدد آنان بلامانع است . عزل مدیر عامل و اعضاء هیأت مدیره با همان مراجع انتخاب کننده می باشد . هیأت وزیران مسئولیت و اختیار مجامع عمومی سازمان هر منطقه را به عهده دارد .

استفساریه:^۲

نظر مجلس :

ماده واحده - با توجه به صراحت ماده (۵) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ که اعلام می دارد ، هر منطقه توسط سازمانی که بصورت شرکت با شخصیت حقوقی مستقل تشکیل می گردد و سرمایه آن متعلق به دولت است اداره می شود و این شرکتها و شرکت‌های وابسته از شمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت‌های دولتی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی بوده و منحصرأ بر اساس این قانون و اساسنامه های مربوط اداره خواهند شد . و با عنایت به اینکه قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی مصوب سال ۱۳۷۲ بوده و موخر و حاکم بر قانون تعیین مرجع تصویب و یا اصلاح و تغییر اساسنامه شرکتها و موسسات تابعه وزارتخانه ها مصوب ۱۳۶۶ می باشد لذا سازمان مناطق آزاد از مصادیق ماده واحده مصوبه سال ۱۳۶۶ نمی باشد .

ماده ۷ - سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب هیأت وزیران نسبت به تشکیل شرکتهای لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می شود ، اقدام نماید .

قسمت چهارم - مقررات عمومی :

ماده ۸ - سازمان و شرکتهای تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه گذاران داخلی و خارجی با رعایت اصول قانون اساسی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت کنند . اختلالاتها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقد شده بر حسب توافقتها و تمهیدهای قراردادی دو طرف ، رسیدگی و حل و فصل می شود .

ماده ۹ - وزارتخانه ها ، سازمانها ، مؤسسه ها و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت می توانند برای ارائه تسهیلات و خدمات در محدوده هر منطقه قراردادهای لازم را در حدود مصوبه های هیأت وزیران یا سازمان یا شرکتهای تابع آن منعقد نمایند . شرایط این گونه قراردادها به نحوی خواهد بود که موجب حفظ موقعیت رقابتی منطقه در مقابل مناطق آزاد سایر کشورها گردد .

ماده ۱۰ - سازمان هر منطقه می تواند با تصویب هیأت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی ، بهداشتی ، امور فرهنگی ، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید .^۴

ماده ۱۱ - صدور مجوز برای انجام هر نوع فعالیت اقتصادی مجاز ، ایجاد بنا و تأسیسات و تصدی به انواع مشاغل توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ، در مورد مشاغلی که متصدی مستقیم ندارند در محدوده منطقه فقط در اختیار سازمان می باشد .

ماده ۱۲ - مقررات مربوط به اشتغال نیروی انسانی ، بیمه و تأمین اجتماعی و صدور روادید برای اتباع خارجی به موجب آیین نامه هایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۳ - اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیتهای اقتصادی اشتغال دارند ، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره برداری مندرج در مجوز به مدت بیست سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیاتهای مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضای بیست سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید .^۵

^۴ (اصلاحی ۱۳۷۵/۰۸/۲۲)

^۵ اسفاریه:

نظر مجلس :

ماده واحده - معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳ قانون فوق الذکر در فاصله زمانی میان ایجاد مناطق آزاد و شروع فعالیت تا زمان تصویب قانون یاد شده نیز قابل اعمال می باشد .

ماده ۱۴ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور پس از ثبت گمرکی از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی هستند و مقررات صدور و ورود کالا و تشریفات گمرکی در محدوده هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور اهم از مسافری و تجاری تابع مقررات عمومی صادرات و واردات کشور می باشد .

ماده ۱۵ - واردات کالای تولید شده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور ، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیأت وزیران از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشند .

ماده ۱۶ - ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می شود از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه داخلی معاف خواهند بود .

ماده ۱۷ - کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف در منطقه از داخل کشور به مناطق حمل می گردند ، از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است ولی صادرات آنها از منطقه به خارج تابع مقررات عمومی صادرات و واردات خواهد بود .

ماده ۱۸ - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام و اشتغال به عملیات بانکی و استفاده از عنوان بانک و یا مؤسسه اعتباری در مناطق منحصراً طبق مفاد این قانون و آیین نامه اجرایی آن که توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید انجام می شود .

تبصره ۱ - تأسیس بانک و مؤسسه اعتباری ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق ، موکول به پیشنهاد سازمان و تصویب اساسنامه آنها توسط شورای پول و اعتبار و صدور مجوز از طرف بانک مرکزی است .^۷

تبصره ۲ - افتتاح شعبه توسط بانکها و یا مؤسسات اعتباری اهم از ایرانی و خارجی موکول به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است .^۸

تبصره ۳ - نظام حاکم بر برابری ریال ایران با اسعار مختلف در مناطق آزاد توسط هیأت وزیران تعیین می شود .^۹

تبصره ۴ - معاملات واحدهای بانکی در مناطق آزاد با ریال ایران مشمول مقررات بانکداری اسلامی خواهد بود .^{۱۰}

^۷(اصلاحی ۱۳۸۸/۰۳/۰۶)

^۸(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^۹(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^{۱۰}(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

واحدهای بانکی که مجوز انجام بانکداری برون مرزی اخذ نموده اند از انجام معاملات به ریسال ایران ممنوع هستند.

ماده ۱۹ - سازمان می تواند برای اجرای طرحهای زیربنایی و تولیدی در قالب برنامه و بودجه مصوب خود نسبت به تأمین و تضمین اعتبار از منابع داخلی و خارجی با تصویب هیأت وزیران اقدام نماید. بازپرداخت این اعتبارات فقط از محل درآمدهای سازمان انجام خواهد شد.

ماده ۲۰ - ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیتهای اقتصادی در هر منطقه آزاد می باشد. مقررات لازم برای جلب و حمایت سرمایه گذاری در هر منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیتهای هر منطقه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱ - حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی که پذیرش سرمایه آنها به تصویب هیأت وزیران رسیده است، مورد تضمین و حمایت است. سرمایه سرمایه گذاران مزبور چنانچه در مواردی به وسیله قانون به نفع عموم ملی شود یا اینکه از سرمایه گذاران یاد شده سلب مالکیت شود، جبران عادلانه خسارت به عهده دولت می باشد. مقررات مربوط به نحوه پذیرش سرمایه های مذکور و طریق جبران خسارت به موجب آئین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.^{۱۱}

ماده ۲۲ - ثبت شرکتهای و مالکیت های صنعتی و معنوی، همچنین ثبت کشتی ها، شناورها و هواپیماها در هر منطقه با رعایت اصل هشتاد و یکم (۸۱) قانون اساسی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران انجام می شود.^{۱۲}

تبصره - ثبت شرکتهای و مالکیت های صنعتی و معنوی در هر منطقه توسط سازمان آن منطقه انجام می شود.^{۱۳}

ماده ۲۳ - سازمان می تواند در محلهای لازم دفتر نمایندگی تأسیس نماید.

ماده ۲۴ - نحوه استفاده از زمین و منابع ملی و ترتیب فروش یا اجاره آن به اتباع کشور در محدوده هر منطقه که در مالکیت دولت باشد طبق مقررات مصوب هیأت وزیران و با رعایت برنامه های عمرانی هر منطقه تعیین می گردد.

سازمان هر منطقه مسئول اجرای مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - اجاره زمین به اتباع خارجی مجاز و فروش آن مطلقاً ممنوع است.

تبصره ۲ - ساکنین ایرانی جزائر موضوع مناطق آزاد همانند سایر نقاط کشور دارای کلیه حقوق مالکیت عرصه و اعیان می باشند. سازمان ثبت اسناد و املاک مکلف است برابر قوانین و

^{۱۰}(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^{۱۱}(اصلاحی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^{۱۲}(اصلاحی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^{۱۳}(الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

مقررات سند مالکیت به نام اشخاص صادر نماید.

ماده ۲۵ - رئیس و مدیران سازمان هر منطقه ، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکتهای تابعه ، کلیه وزراء و رؤسای سازمانهای دولتی ، رؤسای قوه قضاییه و دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری ، دادستان کل کشور ، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونان و مشاوران آنان و نمایندگان مجلس ، استانداران ، شهرداران و معاونان ایشان و وابستگان درجه یک آنان مجاز به داشتن سهام در شرکتهایی که توسط سازمان هر منطقه ایجاد می شود و همچنین شرکتهای خصوصی که در محدوده منطقه فعالیت دارند نمی باشند .

ماده ۲۶ - آیین نامه های اجرایی این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۲۷ - به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیتهای مناطق آزاد ، حسب مورد با تأیید وزیر ذیربط به یکی از دو روش زیر عمل خواهد شد :

الف - دستگاههای اجرایی (وابسته به قوه مجریه) اختیارات خود در منطقه را به رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمانهای مناطق آزاد تفویض نمایند .

ب - مدیران ، روسا و سرپرستان دستگاههای اجرایی مستقر در مناطق آزاد به پیشنهاد رئیس

هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان و با حکم بالاترین مقام دستگاه اجرایی منصوب می شوند .^{۱۴}

ماده ۲۸ - تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و مؤسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .^{۱۵}

تبصره - حکم مذکور در این ماده شامل شعب و نمایندگی مؤسسات خارجی و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی نیز خواهد بود .^{۱۶}

ماده ۲۹ - تأسیس و فعالیت بورس ها با سرمایه داخلی و خارجی در مناطق آزاد براساس

مقررات مجاز و تابع آئین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با

پیشنهاد شورای عالی بورس و اوراق بهادار به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .^{۱۷}

قانون فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و چهار تبصره در جلسه روز یکشنبه هفتم شهریور

ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲ . ۶ .

۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است . رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

^{۱۴} (الحاقی ۱۳۷۵/۰۸/۲۲)

^{۱۵} (الحاقی ۱۳۷۸/۰۴/۳۰)

^{۱۶} (الحاقی ۱۳۸۸/۱۲/۱۵)

^{۱۷} (الحاقی ۱۳۸۸/۱۲/۱۵)

قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۵

قسمت اول - هدف

ماده ۱- به منظور پشتیبانی از فعالیتهای اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین المللی و تحرک در اقتصاد منطقه ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیب) به دولت اجازه داده میشود در شهرستانهایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

تبصره ۱- در مناطق ویژه اقتصادی که برای فعالیتهای معین ایجاد شده اند، تعیین محدوده جغرافیایی، طرح جامع و کالبدی، نوع و حدود فعالیت مجاز هر یک از آنها به موجب این قانون و با پیشنهاد دبیر خانه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

تبصره ۲- ایجاد مناطق ویژه اقتصادی جدید با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

قسمت دوم - تعاریف و کلیات

ماده ۲- در این قانون واژه های زیر به جای نامها یا عبارتهای مشروح مربوط بکار میرود:

کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران

گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران

منطقه: منطقه ویژه اقتصادی

سازمان: سازمان هر منطقه ویژه اقتصادی

دبیر خانه: دبیر خانه شورای عالی مناطق آزاد

ماده ۳- هیأت وزیران در اجرای این قانون، مسؤولیتهای زیر را نیز بر عهده دارد:

الف - تعیین و یا تغییر سازمان مسؤول منطقه اعم از دولتی و غیر دولتی

ب - نظارت بر فعالیتهای مناطق در چارچوب برنامه ها و اهداف آنها

تبصره ۱- هیأت وزیران میتواند در صورت نیاز، سازمانی دولتی را به منظور اداره منطقه ویژه ایجاد نماید. اساسنامه این سازمانها بنا به پیشنهاد دبیر خانه به تصویب هیأت وزیران میرسد.

تبصره ۲- تعیین سازمان مسؤول منطقه از بین اشخاص حقوقی غیر دولتی منوط به تملک (یا واگذاری رسمی دستگاههای دولتی ذی ربط) و تصرف اراضی واقع در محدوده منطقه ویژه مورد نظر توسط اشخاص حقوقی غیر دولتی، قبل از صدور مجوز هیأت وزیران میباشد. ضابطه تغییر سازمان مسؤول منطقه در چنین صورتی تابع قراردادی میباشد که با رعایت این قانون فی مابین دبیر خانه و سازمان منعقد میشود.

ماده ۴- سازمان میتواند مطابق آئین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران میرسد، علاوه بر خدماتی که دستگاههای اجرایی ارائه مینمایند در قبال ارائه خدمات عمومی زیربنایی و مهندسی و تسهیلات مواصلاتی، انبار داری، تخلیه، بارگیری، بهداشتی، فرهنگی، ارتباطات، آموزشی

و رفاهی و جوهی را دریافت نماید. اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به کار تولید کالا و خدمات فعالیت دارند، برای فعالیت در محدوده منطقه از پرداخت هرگونه عوارض معمول در کشور معاف میباشند.

ماده ۵ - فعالیتهای سازمان منطقه صرفاً در حدود فعالیتهایی است که بر اساس این قانون مجاز میباشد.

ماده ۶ - بودجه سالانه هرمنطقه که توسط سازمان دولتی اداره میشود در چارچوب سیاستگذاری و رعایت برنامه های دولت تهیه و طبق مفاد اساسنامه مربوط به تصویب خواهد رسید.

ماده ۷ - صدور مجوز برای انجام فعالیتهای اقتصادی، عمرانی، ساختمانی و فرهنگی و آموزش و خدماتی مطابق سیاستها و مقررات دولت و در چارچوب طرح جامع و کالبدی مصوب هر منطقه در اختیار سازمان مسؤل آن منطقه میباشد.

تبصره - در موارد تخلف از سیاستها و مقررات یاد شده در فوق دستگاههای ذی ربط مراتب را به سازمان مسؤل منطقه اعلام مینمایند و سازمان مکلف به رفع تخلف میباشد.

قسمت سوم - مقررات ورود و صدور کالا

ماده ۸ - مبادلات بازرگانی مناطق با خارج از کشور و یا با سایر مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری و صنعتی پس از ثبت در گمرک از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و کلیه عوارض ورود و صدور تحت هر عنوان معاف بوده و مشمول محدودیتهای ممنوعیتهای مقررات واردات و صادرات به استثنای محدودیتهای ممنوعیتهای قانونی و شرعی نمیشود و مبادلات بازرگانی مناطق با سایر نقاط کشور به استثنای مناطق یاد شده در فوق تابع مقررات صادرات و واردات میباشد.

تبصره ۱ - کالاهایی که برای بکارگیری و مصرف از سایر نقاط کشور به مناطق حمل میگردند از موارد نقل و انتقال داخلی کشور است. ولی صادرات آنها از مناطق به خارج از کشور تابع قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ میباشد.

تبصره ۲ - کالاهای صادراتی که تشریفات صدور (اعم از بانکی و اداری) آنها بطور کامل انجام شده پس از ورود به منطقه صادرات قطعی تلقی میگردد.

تبصره ۳ - مواد اولیه و قطعات خارجی وارد شده به مناطق که جهت پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر به داخل کشور وارد میشود تابع مقررات ورود موقت بوده پس از پردازش، تبدیل، تکمیل یا تعمیر جهت استفاده در منطقه بدون تنظیم اظهار نامه و پروانه صادراتی یا حد اقل تشریفات گمرکی به مناطق مرجوع و تسویه میگردد.

ماده ۹ - ورود کالا به صورت مسافری به هر میزان از منطقه به سایر نقاط کشور ممنوع میباشد.

ماده ۱۰ - وارد کنندگان کالا به مناطق میتوانند تمام یا قسمتی از کالاهای خود را در مقابل قبض انبار تفکیکی معامله که توسط سازمان منطقه صادر خواهد شد به دیگران واگذار نمایند. در اینصورت دارنده قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا محسوب خواهد شد.

تبصره - مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی نسبت به صدور گواهی مبداء برای کالاهایی که از منطقه خارج میشوند با تأیید گمرک ایران اقدام نماید. بانکهای کشور مکلف به پذیرش گواهی موضوع این تبصره هستند.

ماده ۱۱ - کالاهای تولید و یا پردازش شده در منطقه هنگام ورود به سایر نقاط کشور به میزان مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه داخلی و قطعات داخلی به کار رفته در آن مجاز و تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف خواهد بود.

تبصره ۱ - نحوه تعیین ارزش افزوده در آئین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید یا پردازش شده مشروط به پرداخت حقوق ورودی، مجاز و در حکم مواد اولیه و قطعات داخلی میباشد. سود بازرگانی منظور شده در حقوق ورودی خودرو و قطعات متفصله آن با رعایت ماده (۷۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ میباشد.

ماده ۱۲ - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است تقاضای صاحبان کالا را برای ترانزیت کالا و حمل مستقیم از سایر مبادی ورودی به مناطق، پذیرفته و تسهیلات لازم را از این جهت فراهم نماید.

ماده ۱۳ - مهلت توقف کالاهای وارد شده به منطقه با تشخیص مدیریت منطقه است. ضوابط مربوط به توقف کالا در اماکن و محوطه های منطقه توسط سازمان تعیین و اعمال میگردد.

قسمت چهارم - مقررات سرمایه گذاری و ثبت

ماده ۱۴ - نحوه پذیرش و ورود و خروج سرمایه خارجی و سود حاصل از آن به منطقه و چگونگی و میزان مشارکت خارجیان در فعالیتهای هر منطقه بر اساس قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ انجام خواهد شد.

ماده ۱۵ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است بر اساس درخواست سازمان منطقه و طبق آئین نامه مصوب هیأت وزیران اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - ثبت شرکت و یا شعب نمایندگی شرکتهایی که قصد فعالیت در منطقه را دارند منصرف از میزان مشارکت سهام داخلی و یا خارجی آنها و همچنین ثبت مالکیتهای مادی و معنوی در منطقه

ب - تفکیک املاک و مستغلات واقع در منطقه با نظر سازمان منطقه و صدور اسناد مالکیت تفکیکی ذی ربط با رعایت قوانین جاری کشور

قسمت پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۱۶ - امور مربوط به اشتغال نیروی انسانی و روابط کار، بیمه و تأمین اجتماعی در منطقه بر اساس مقررات مصوب و جاری در مناطق آزاد تجاری - صنعتی خواهد بود.

ماده ۱۷ - هرگونه حقوق مکتسبه اشخاص حقیقی و حقوقی قبل از ایجاد منطقه معتبر بوده و ادامه فعالیت آنان در چارچوب طرح جامع منطقه مجاز خواهد بود.

ماده ۱۸ - وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسه ها و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت در حیطه وظایف

قانونی، خدمات لازم از قبیل برق، آب، مخابرات، سوخت و سایر خدمات را در حدود امکانات و با ترخهای مصوب جاری در همان منطقه جغرافیایی به مناطق ارائه خواهند نمود.

ماده ۱۹ - مناطق موجود تابع این قانون بوده و سازمانهای مسؤول مناطق ویژه اقتصادی که تا تاریخ تصویب این قانون ایجاد گردیده اند جهت ادامه فعالیت خود مکلفند حد اکثر ظرف یک سال (از تاریخ تصویب این قانون) وضعیت خود را با این قانون تطبیق دهند.

ماده ۲۰ - محدوده مناطق ویژه اقتصادی جزو قلمرو گمرکی جمهوری اسلامی ایران نمیشد و گمرک مکلف است با رعایت مفاد ماده (۸) این قانون در مبادی ورودی و خروجی آنها به منظور اعمال مقررات مربوط به صادرات و واردات استقرار یابد.

ماده ۲۱ - فعالیتهای درون هر منطقه به استثنای مواردی که در این قانون به آن اشاره شده است تابع سایر قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

ماده ۲۲ - سازمان مسؤول دولتی میتواند مستحذات و اراضی متعلق به خود در منطقه را بر اساس قیمت کارشناسی واگذار نماید.

تبصره - نقل و انتقال اراضی موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بهره بردار با رعایت کاربری اراضی، موکول به ارائه گواهی پایان کار که از سوی سازمان هر منطقه صادر میگردد، خواهد بود.

ماده ۲۳ - از تاریخ تصویب این قانون در مناطقی که سازمان مسؤول آنها دولتی یا وابسته به دولت باشد، کلیه حقوق و اختیارات و تکالیف قانونی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جنگلها و مراتع در امور اراضی و منابع طبیعی هر منطقه به عهده سازمان مسؤول آن منطقه می باشد.

ماده ۲۴ - اعمال امور حاکمیتی طبق قوانین موضوعه بر عهده دولت میباشد.

ماده ۲۵ - آئین نامه اجرایی این قانون با پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و بازرگانی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دبیر خانه شورای عالی مناطق آزاد به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید

قانون فوق مشتمل بر بیست و پنج ماده و دوازده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ یازدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۹/۵ با اصلاحاتی در تبصره ماده (۱) و الحاق یک تبصره به آن و تبصره های (۱) و (۲) ماده (۳) و الحاق یک ماده با عنوان ماده (۲۴) به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید

رئیس مجلس شورای اسلامی - غلامعلی حداد عادل

قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی

ماده واحده - محدوده ای از منطقه شهرستانهای آبادان و خرمشهر و محدوده ای از شهرستانهای جلفا و بندر انزلی که هیأت وزیران تعیین می کند به عنوان مناطق آزاد تجاری - صنعتی شناخته می شود. مناطق یادشده در کلیه امور براساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی

مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن اداره خواهد شد. ورود کالای همراه مسافر از سه منطقه آزاد یادشده به سایر نقاط کشور به هر میزان ممنوع است.

این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کریمی رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی

ماده ۱- به دولت اجازه داده می شود در شهرستان ماکو منطقه آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران ایجاد نماید.

کلیه فعالیتهای موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن در منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو که محدوده جغرافیایی آن برابر نقشه پیوست می باشد، مجاز است.

تبصره - دولت مکلف است تمهیدات لازم نسبت به یکسان سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور را فراهم نماید.

ماده ۲- به دولت اجازه داده می شود در استانهای سیستان و بلوچستان (سیستان)، کردستان (مریوان)، خراسان جنوبی (بیرجند)، فارس (سه منطقه لامرد، نی ریز و کازرون)، خراسان رضوی (دوغارون)، آذربایجان غربی (سلماس)، اصفهان (کاشان)، چهارمحال و بختیاری (شهرکرد)، تهران (شهرری)، همدان (جهان آباد)، گلستان (اترک)، بوشهر (منطقه اقتصادی شمال استان بوشهر)، سمنان (دو منطقه دامغان و سمنان)، کرمانشاه (اسلام آباد غرب)، اردبیل (نمین)، خوزستان (بندر امام خمینی دره)، مازندران (نوشهر)، ایلام (مهران) و کرمان (دو منطقه جازموریان و رفسنجان) در محدوده هایی که به تصویب هیأت وزیران می رسد منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۳/۱۱ اداره خواهند شد.

قانون فوق مشتمل بر دو ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسید. علی لاریجانی

قانون الحاق جزایر هندورابی و فارور کوچک و بزرگ به محدوده منطقه آزاد کیش مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود با رعایت موازین زیست محیطی، جزایر هندورابی، فارور کوچک و بزرگ را طبق نقشه پیوست به محدوده منطقه آزاد کیش الحاق نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

قانون ایجاد مناطق جدید ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در استان های هرمزگان (پارسیان و لاوان)، یزد (فولاد اردکان و صدوق)، مرکزی [کاوه، زرندیه (ایرانیان) و زرندیه ویژه مبلمان و دکوراسیون]، خراسان شمالی (بجنورد)، خراسان رضوی (سبزوار و کاشمر)، لرستان (بروجرد)، گیلان (لاهیجان)، فارس (جهرم)، کرمانشاه (قصرشیرین)، اصفهان (شهرضا)، سمنان (گرمسار)، کردستان (بانه)، آذربایجان شرقی (سراب و پستان آباد)، سیستان و بلوچستان (میرجاوه - زاهدان)، همدان (ملایر) و خوزستان (شوش) منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید. مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ اداره خواهند شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

قانون ایجاد مناطق ویژه اقتصادی سهند مراغه، آستارا و سهلان مصوب ۱۳۸۹/۰۹/۲۸

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود در استان های آذربایجان شرقی (سهند مراغه و سهلان) و گیلان (آستارا) در محدوده ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد، مناطق ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

مناطق یادشده بر اساس قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ اداره می شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و هشتم آذر ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی